

Locatie: Hanzeweg 8 Lochem

Aanwezig: J.A.M. Giesen (voorzitter), C.J. Frank, A.G.J. Klein – Jansen, H. Hietbrink, V.C. Sleebe, B. Overbeek en A. de Bert (secretaris)
Gasten: B. Groot Wesseldijk (wethouder, aanwezig t/m agendapunt 2) , N.F.H.H. Vossen (regioarcheoloog) en M. Haitink (monumentencoach / aanwezig t/m agendapunt 4)

Afwezig: -

1. Opening / mededelingen

De heer Giesen heet iedereen van harte welkom en opent de vergadering. Er zijn geen mededelingen.

2. Kennismaking nieuwe leden erfgoedcommissie

Wethouder Bert Groot Wesseldijk heet ook iedereen welkom, stelt zichzelf voor en onderstreept het belang van het erfgoed van de gemeente Lochem. Vervolgens stellen alle aanwezigen zich kort voor:

- Alexander de Bert; beleidsmedewerker ruimtelijke ontwikkeling gemeente Lochem en secretaris van de erfgoedcommissie
- Anges Klein – Jansen; heeft sinds 3 jaar zitting in de erfgoedcommissie als vertegenwoordiger van het Historisch Genootschap Lochem Laren Barchem
- Henk Hietbrink; nieuw lid van de commissie, heeft zitting als vertegenwoordiger van de historische vereniging De Elf Marken.
- Jan Giesen; sinds 3 jaar onafhankelijk voorzitter van erfgoedcommissie
- Nathalie Vossen; regio archeoloog voor de Stedendriehoek, voor de gemeenten, Apeldoorn, Epe, Brummen, Voorste en Lochem.
- Vincent Sleebe; nieuw lid van de commissie, heeft zitting als vertegenwoordiger van de monumenteneigenaren.
- Martijn Haitink; sinds september ingehuurd door de gemeente Lochem als monumentencoach
- Boukje Overbeek; nieuw lid van de erfgoedcommissie. Werkzaam bij het Gelders Genootschap als adviseur erfgoed. Zal namens de commissie zitting nemen bij Welstand+ voor de bouwplanadvisering.

3. Notulen 17 augustus 2017

De notulen van de vergadering van 17 augustus 2017 worden ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van de notulen:

Markt 2 Lochem; volgens de heer De Bert was de gemeente van mening dat beschermde maatregelen voor het glas en lood in het oude stadhuis niet nodig waren. Er is ook geen schade geconstateerd. De commissie vindt dat het gebruik van het oude stadhuis een punt van zorg blijft. Door verschillende oorzaken ontbreekt een lange termijn visie op het pand. Onder andere het provisorische (tijdelijke) tochtportaal blijft een doorn in het oog.

Bouwplan Nieuweweg; de groenopslag is verwijderd, het perceel is kaal gemaakt op enkele bomen na. De commissie uit haar zorg over het eventueel verdwijnen van de watergang aan de Nieuweweg zijde. Het water is onderdeel van de oorspronkelijk aanleg en ook van het oorspronkelijke watersysteem. Waarom wordt dit niet weer gangbaar gemaakt? Berkeloord is aangewezen als rijksbeschermd stadsgezicht, daar maakt de aanleg ook onderdeel van uit. De rol van de gemeente in deze zou groter moeten zijn.

4. Grafmonument oude begraafplaats Lochem

Op de oude begraafplaats staat rechts van het graf van Staring een bijzonder grafmonument van Coenraad Johannes Dingemans. Door de weersinvloeden is veel schade ontstaan aan het monument, diverse delen waren al afgeknapt, het kruis stond los op de top en de terracotta onderdelen waren gescheurd en op verschillende punten los van de gemetselde ondergrond. Er is herstelwerk uitgevoerd aan het metsel- en pleisterwerk. Tijdens het restauratiewerk is de originele kleurstelling naar voren gekomen onder nieuwere witte verflagen, de kleuren zijn cementgrijs en terracottabruin. Eigenlijk zijn er nu drie opties:

- Niets doen, laten zien dat het een oud monument is dat in de loop der tijd is hersteld.
- De originele kleurstelling weer terugbrengen. Er ontstaat echter mogelijk een (te) groot contrast met de naastgelegen grafmonumenten.
- Het geheel cement grijs schilderen, zodat wordt voorkomen dat er een groot contrast ontstaat met de naastgelegen monumenten en het herstel niet meer zichtbaar is.

De commissie adviseert om verder niets te doen. Het verval en herstel mag best zichtbaar blijven als onderdeel van de historie van het grafmonument en de begraafplaats.

5. Digitalisering bouwarchief gemeente Lochem

De gemeente heeft van het Historisch Genootschap (HG), mede namens De Elf Marken, per e-mail het volgende bericht ontvangen ten aanzien van het bouwarchief

Binnen onze beide verenigingen is uitgebreid gesproken over het bouwarchief na de diverse gesprekken die er met u hebben plaatsgevonden.

We zijn uiteindelijk tot de conclusie gekomen geen analoge stukken te zullen opvragen en wel met de volgende redenen:

- *Het digitale archief zoals door u gedemonstreerd, is compleet en zal, hebben we begrepen in de toekomst voor onze verenigingen vrij toegankelijk zijn. Uit steekproeven bleek dat foto's en andere stukken aanwezig zijn. Tekeningen, die toch al kopieën zijn, kunnen altijd weer worden afgedrukt, ook op het oorspronkelijke formaat en kleur (blauwdrukken)*
- *Selectie criteria vast stellen wat wel en niet analoog te bewaren is lastig. Wat vandaag een goede keus is kan over een aantal jaren achterhaald zijn.*
- *Het is onmogelijk het gehele archief te bewaren in onze beschikbare ruimtes. Bovendien voldoet onze huidige opslag zo wie zo niet aan de eisen die aan een dergelijk archief gesteld worden.*

Daarom hebben we geconcludeerd dat het digitale archief alleszins acceptabel is.

De commissie is erg verbaas over de inhoud van dit bericht. De heer Frank geeft aan dat er door de verenigingen een soort protocol was opgesteld, wat zou je minimaal willen bewaren? Bekende architecten, gebouwen, monumenten en dergelijke. Je blijft heel water meters overhouden, de historische verenigingen hebben geen plek en geen mogelijkheid voor beheer. Het selecteren, wie gaat dat doen en het bewaren is een probleem.

De commissie vraagt zich af in hoeverre er contact is geweest met andere gemeenten? Hoe gaan zij hiermee om? Mevrouw Vossen gaat na hoe andere gemeente hier mee omgaan.

De commissie is bezorgd over de vernietiging van het archief. Volgens de heer Sleebe is het mogelijk om delen van het archief uit te zonderen van vernietiging. Wellicht is Het Nieuwe Instituut (voorheen NAI) in Rotterdam geïnteresseerd in (delen van) het archief? Wellicht zijn er nog meer organisaties te bedenken. Er zijn wellicht ook particuliere verenigingen, al heeft het lokaal bewaren van het archief de voorkeur.

De commissie zou nogmaals haar zorg kunnen uiten over de aanstaande vernietiging, er zitten veel originele stukken in. De stukken zijn voor het grootste deel niet elders te vinden. Er moet echter wel een wil zijn om een deel van het archief te bewaren.

De heer Frank geeft aan dat het HG het archief van architect Beeftink wel bewaard en koestert. Hij zal het onderwerp nogmaals aankaarten bij de vereniging.

5. Intrekking status gemeentelijk monument Polsteeg 3 Barchem

De gemeente heeft een verzoek tot intrekking van de gemeentelijke monumentenstatus van het object Polsteeg 3 in Barchem ontvangen. Het college vraagt de commissie om advies in deze.

In het kader van het project 'Herijking gemeentelijke monumentenlijst' heeft het object Polsteeg 3 in Barchem een lage score behaald. Destijds heeft de commissie reeds voorgesteld het object af te voeren van de gemeente monumentenlijst. In het recente verleden is het pand vrijwel geheel opnieuw opgetrokken. Destijds is met een positief advies van de commissie een vergunning afgegeven voor de verbouw van het object. Echter tijdens de bouw zijn de buitenmuren omgevallen, waardoor het pand geheel vernieuwd is.

De commissie adviseert het college in te stemmen met de intrekking van de gemeentelijke monumentenstatus van het object Polsteeg 3 in Barchem.

6. Stand van zaken herijking erfgoedbeleid

Martijn Haitink is per september begonnen als monumentencoach. In de periode tot nu toe hebben al aardig wat monumenteneigenaren hem weten te vinden. De vragen zijn divers, terugkerende onderwerp zijn verduurzaming, wat kan en mag er qua verbouwing/restauratie en advisering over onderwerp. De monumentencoach lijkt zeker in een behoefte te voorzien.

Binnenkort verschijnt de eerste nieuwsbrief met bijdrages van de heer Haitink, mevrouw Vossen en de eigenaren van het gemeentelijk monument Groeneweg 13 in Gorssel vertellen over de aankoop en restauratie van het pand. Het is bedoeling dat de nieuwsbrief 4 maal per jaar verschijnt.

Begin februari zal een eerste informatiebijeenkomst worden georganiseerd voor (potentiële) monumenteneigenaren. Naast de heer Haitink, zullen de Monumentenwacht en het Nationaal Restauratie Fonds informatie verstrekken.

Het eerste concept van de Cultuurhistorische waardenkaart is opgeleverd door RAAP en MAB. Het concept is gepresenteerd aan de gemeente het HG en De Elf Marken. De heer De Bert verzameld de opmerkingen en stuurt deze voor het einde van het jaar naar RAAP. Het streven is dat deze voor de gemeenteraadsverkiezingen van 21 maart zijn verwerkt.

De commissie is benieuwd naar het resultaat. De heren De Bert en Frank geven aan dat de kaart kan worden geagendeerd voor de volgende vergadering. De heer De Bert geeft aan de gemeente vanzelfsprekend in een later stadium de commissie formeel om een advies zal vragen.

6. Terugkoppeling Welstand+

Groeneweg 13 Gorssel: Plan voor restauratie/renovatie van het woonhuis en daarnaast een plan voor het verwijderen van de huidige aanbouw voor een nieuwe aanbouw. Het nu voorliggende ontwerp van de nieuwe aanbouw is nog niet akkoord, de plannen worden aangepast.

Nieuweweg 5 Lochem (Huize Dahme): Er ligt een plan voor de realisatie van zorgappartementen, voor dementerenden. Op dez zolderverdieping worden 3 appartementen met huiskamer en lift toegevoegd. Het lijkt er op dat het pand eigenlijk overvraagd wordt, het plan voldoet echter aan het bestemmingsplan. Het plan het op zicht weinig impact op de monumentale waarden.

Hoofdstraat 27 Gorssel (Kerk): De kerk heeft de wens om de vloer van toren qua materiaalgebruik en hoogte af te stemmen op de recent vernieuwde vloer van de rest van het kerkgebouw. De toren is eigendom van de gemeente. De gemeente is op zich bereid om tegemoet te komen aan de wens van de kerk. De commissie begrijpt de wens van de kerk om het niveauverschil te overbruggen met een helling in plaats van een trede, maar ziet geen aanleiding om de volledige vloer van de toren te vervangen door de gebruikte tegels in de kerk. Mevrouw Overbeek zal samen met welstand en de heer Haitink in overleg treden met de kerk.

Tijdens een bezoek aan de kerktoren is mevrouw Overbeek gewezen op een schouw die hier ligt. Onder de commissie leden is niet bekend waar deze vandaan komt. De heer De Bert zal navraag doen binnen de gemeentelijke organisatie.

7. W.v.t.t.k.

De heer De Bert maakt een vergaderschema voor 2018

De heer De Bert stuurt een lijstje met e-mailadressen mee met verslag

CONCEPT